

Gezamenlijke Officieren Verenigingen &
Middelbaar en Hoger Burgerpersoneel bij Defensie

Wassenaarseweg 2 T 070 38 39 504 E info@prodef.nl
2596 CH Den Haag F 070 38 35 911 W www.prodef.nl

Aan: Vaste commissie voor Defensie Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Mr F.H. Mittendorff

Onderwerp: Rondetafelgesprek Defensienota 2018

Bijlage: GOV|MHB Bijdrage Rondetafelgesprek

8 december 2017

Geachte heer Mittendorff,

Hierbij doe ik u namens de GOV/MHB onze bijdrage voor het Rondetafelgesprek Defensienota 2018 toekomen.

Met vriendelijke groet,

M.E.M de Natris
duo-voorzitter

Herstel vertrouwen.

Door de financiële kortingen zijn de inzetbaarheid van het materieel, het vertrouwen van het personeel, maar vooral ook de veiligheid, de checks en balances in de organisatie, verregaand geweld aangedaan. Hierdoor heeft het personeel niet de voorwaarden, de waardering en het materieel gekregen om haar werk als professional goed uit te kunnen voeren. Deze problematiek zit diep bij het defensiepersoneel en is één van de hoofdredenen waarom veel militairen Defensie de rug hebben toegekeerd. Door weer te investeren in Defensie wordt er voorzichtig aan weer perspectief in het vooruitzicht gesteld.

Onze Krijgsmacht

Defensie moet kunnen optreden in een grootschalig conflict, tegen technologisch hoogwaardige tegenstanders en moet daarom zelf ook kunnen beschikken over eigen escalatie dominantie. Het aanschaffen van laag geweldspectrum materieel zoals bijv. de OPV's en de Buschmasters is alleen efficiënt en effectief als dit aanvullend en niet vervangend van slagkracht is. Wij zijn het eens met de regering om te kiezen voor een veelzijdig inzetbare krijgsmacht. Het uitgangspunt bij het aanschaffen van nieuw materieel moet het succesvol kunnen optreden in een conflict tegen een hoog technologische tegenstander zijn. Immers, als je Nederlandse jongens en meisjes een conflictgebied instuurt om de Nederlandse belangen te verdedigen moeten ze op zijn minst een kans hebben om levend uit de strijd komen!

Loopbaanperspectief

Het onlangs afgesloten arbeidsvoorwaardenakkoord biedt salarisperspectief maar leidt óók tot een aantal uitdagingen. De ophoging van de UKW-leeftijd en het nog steeds niet volledig gerepareerde AOW-gat hebben tot gevolg dat de oudste categorie de komende jaren sterk verminderd uitstroomt. Dit heeft aanzienlijk negatieve gevolgen voor de carrière van jonge militairen. Om deze gevolgen te verminderen stelt de GOV|MHB voor om nader te onderzoeken:

1. of militairen die enkele jaren voor hun UKW zitten, vrijwillig met behoud van hun militaire rechtspositie, hun laatste functie buiten Defensie mogen vervullen. Bij voorkeur in de publieke sector en uiteraard betaald door de tijdelijke werkgever;
2. of militairen van middelbare leeftijd die uitstromen naar de publieke sector en zich ter beschikking stellen als reservist dit met behoud van hun inverdien- en toekomstige inverdienrechten als reservist kunnen doen. Deze militairen blijven als reservist beschikbaar en kunnen zo bijdragen aan de gewenste flexibele schil van de krijgsmacht.

Adaptieve Krijgsmacht (AK)

De GOV|MHB onderschrijft de principes van de AK. Cruciaal is om duidelijkheid te verkrijgen of de externe schil in de huidige organisatie wordt opgenomen of dat het een uitbreiding van de organisatie betreft om piekmomenten of bijzondere inzet op te vangen. Het defensiepersoneel heeft nog geen enkel idee wat de AK voor hem gaat betekenen. Defensie lijkt tegen de tendens van de markt in nog meer flexibele mogelijkheden te willen inzetten. Maar is dit ook wat de jonge militair wil? Onze leden geven het tegenovergestelde aan: ze willen zekerheid.

De GOV|MHB roept zowel de defensietop als politici op om met jonge militairen te gaan praten i.p.v. over hen. Een succesvolle AK begint bij het defensiepersoneel en niet bij het bedrijfsleven. Naast het bedrijfsleven ziet de GOV|MHB grote mogelijkheden met het uitwisselen van personeel bij de publieke veiligheidssectoren en de onderwijssector.

De WRR pleit ervoor om meer samen te werken om Nederland veilig te maken. O.a. stelt zij voor om te komen tot een planbureau voor de veiligheid. De Coalitie voor de Veiligheid van een groot aantal vakbonden in de veiligheidssector in Nederland heeft al eenzelfde oproep gedaan in haar manifest

aan alle lijsttrekkers. Een nadere uitwerking van dit manifest is aan alle voorzitters van de politieke partijen gestuurd. Wij vragen uw aandacht om ook te rade te gaan bij deze coalitie; ook deze partijen vormen een zeer relevante en onafhankelijke bron van kennis. Het geluid vanaf de werkvloer wordt maar zelden gehoord en dan wordt er vaak nog slecht naar geluisterd ook.

Arbeidsvoorwaarden

Concurrerende arbeidsvoorwaarden zijn essentieel om Defensie gevuld te houden. Onlangs is het rapport 'Wat verdient een overheids- of onderwijswerknemer ten opzichte van de marktsector' naar de Tweede Kamer gestuurd. De GOV|MHB constateert, niet voor het eerst, dat de bijzondere positie van de militair bijzonder weinig draagvlak heeft bij andere departementen. De conclusie van het rapport is dat de militair bijzonder en niet te vergelijken is, maar dat hij meer verdient dan de best bestaande vergelijkbare werknemer in de marktsector. Dit klopt gewoon niet. De militair is door de generieke afkoop van overuren en het niet van toepassing zijn van de arbeidstijdenwet tijdens operationele inzet veeleer de goedkoopste werknemer van Nederland. Per 1 januari as. dient bij overwerk minimaal het minimumloon te worden betaald (art. 13a WML). Ook van toepassing op militairen?

Werving en behoud (W&B)

Voor het behoud van kaderleden/officieren zijn baan zekerheid/werkzekerheid, de mogelijkheid om carrière te kunnen maken en maatwerk van groot belang. Dit maatwerk is nu veelal door centraliseren van P-bevoegdheden niet meer mogelijk. Maak de commandant en zijn P&O-staf weer verantwoordelijk voor zijn/haar personeel en geeft ze hiervoor het benodigde budget. Zij kunnen wel het hoognodige maatwerk leveren dat veelal de centralistische, *computer says no*, organisatie niet kan leveren. Maatwerk levert Defensie namelijk voordeel op: als soldaten een jaar langer dienen dan levert dit aanzienlijke financiële voordelen op. Voor onderofficieren en officieren geldt dit in nog sterkere mate.

Werving is op grond van onze ervaring alleen succesvol als het werven gedecentraliseerd door militairen van de diverse krijgsmacht delen, wapens en dienstvakken plaatsvindt. Binding met eenheden zoals destijds met de artillerie of met een specifieke infanterie eenheid in een bepaalde regio werkt. Het sollicitatieproces en keuring kunnen gecentraliseerd blijven. Voor het binden van jongeren is het essentieel dat ontspanningsmogelijkheden, incl. snel internet op de legeringskamers, wordt geborgd. De werving zal vanzelf aantrekken op het moment dat de militair, de werver voor Defensie, het gevoel krijgt dat de politiek weer in Defensie gaat investeren en de militaire professionals serieus neemt.

Sociaal veilige werkomgeving

De GOV|MHB verwijst u graag naar de brief die wij onlangs aan staatssecretaris Visser hebben gestuurd. Het valt de GOV|MHB op dat de zorg en begeleiding van de slachtoffers niet wordt meegenomen in het onderzoek van de commissie sociale veilige werkomgeving.

Checks en balances

Bijna alles bij Defensie heeft te maken met veiligheid. Daarom is het optreden vastgelegd in voorschriften. Van deze voorschriften zijn syllabi gemaakt voor de opleidingen. Tijdens opleidingen wordt de voorschriften aangeleerd, tijdens oefeningen wordt het samenspel geoefend. De afgelopen jaren is dit fijnmazige systeem stap voor stap ontmanteld. De incidenten in Ossendrecht en Mali zijn niet uit de lucht komen vallen. Er waren regels die niet meer konden worden gehandhaafd, maar ook het bijhouden van de bestaande regelgeving was niet meer actueel, zoals bijv. het schietbeleid. Maar ook een tekort aan oefeningen, opleidingen die overgeheveld zijn naar operationele eenheden vanwege het wegbezuinigen van instructeurs of instructeursvacatures op de scholen. Over de gehele linie zijn de checks en balances verstoord en dit zal moeten worden hersteld wil de veiligheid weer gewaarborgd zijn.